

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/24/2016
Identifikačné číslo spisu:	6913204444
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6913204444.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Politických vězňů č. 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 26 429 705, právne zastúpeného Fridrich Pal'ko, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: U. B., nar. XX. G. XXXX, bytom V., právne zastúpenej JUDr. Anna Chorvátová Nagyová, advokátka, so sídlom Kozárovce 632, 935 22 Kozárovce, o zaplatenie zmenkovej sumy 747,97 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. septembra 2015 č. k. 43Cob/227/2015-72, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. septembra 2015 č. k. 43Cob/227/2015-72 a rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 28. apríla 2015 č. k. 6C/510/2013-40 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Rimavská Sobota na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobou podanou podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „nariadenie“) sa žalobca v konaní domáhal plnenia zo zmenky.

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom č. k. 6C/510/2013-40 zo dňa 28. 04. 2015 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 747,97 eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 336,65 eur a zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 747,97 eur od 15. 03. 2010 do zaplatenia, úrokom zo zmenkovej sumy vo výške 18,11 eur a 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 747,97 eur od 15. 03. 2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 4,83 eur. Zároveň jej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 44,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 125,54 eur.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že žalobca predložil vlastnú zmenku, ktorá obsahuje všetky náležitosti požadované v čl. I § 75 zákona č. 191/1950 Sb. (ďalej len „ZZŠ“) na to, aby táto listina bola platná ako zmenka. Zmenka bola prevedená indosamentom z pôvodného majiteľa indosanta - zo spoločnosti POHOTOVOST', s. r. o. na žalobcu. V zmenke je pripojená doložka "bez protestu", ktorá

v zmysle čl. I § 46 ZZŠ zbavuje majiteľa zmenky povinnosti, aby na zachovanie svojich postihových práv dal urobiť protest pre neplatenie, teda dal zistiť verejnou listinou odopretie platenia. Vzhľadom na pasivitu žalovanej súd nepredloženie zmenky na platenie včas nemá za preukázané. Preto sa predpokladá, že zmenka bola predložená v určenej lehote 4 rokov odo dňa jej vystavenia a žalobca má zachované práva postihu. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že v konaní nemal žiadnym účastníkom deklarované a preukázané, že by zmenka vznikla ako zabezpečovací záväzok v súvislosti s poskytnutím úveru spotrebiteľovi. Aj keby to tak bolo, ust. § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch nedopĺňa zákon zmenkový a šekový a nehovorí nič o tom, že nedodržanie uvedeného ustanovenia spôsobuje neplatnosť zmenky, ale že jeho porušenie zakladá nárok spotrebiteľa na náhradu škody voči veriteľovi. Zmenka je nezávislá od kauzy, z ktorej vzišla a preto ani prípadné porušenie § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch nespôsobuje jej neplatnosť, priznanie nárokov vyplývajúcich zo zmenky jej majiteľovi však nevylučuje zo strany spotrebiteľa uplatnenie zodpovednosti veriteľa za škodu vzniknutú spotrebiteľovi. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa čl. 16 Nariadenia, podľa ktorého trovy znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná odvolanie, v ktorom navrhla z dôvodu uvedeného v § 221 písm. f/ a h/ O. s. p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní poukázala na konanie sp. zn. 3 Er/2028/2010 vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota, kde súd zamietol žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia oprávneného POHOTOVOST, s. r. o. proti žalovanej ako povinnej na vymoženie sumy 747,97 eur s príslušenstva, čo je identická pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania. Namietla, že súd prvého stupňa v tomto konaní neposkytol žalovanej ako spotrebiteľovi ochranu, nezabezpečil prehľad platieb realizovaných dlžníkom, nedal si predložiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere a splátkový kalendár. Namietla, že úverová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, napriek tomu, že v zmluve bol ako účel zaznačený podnikanie, avšak tento účel nebol naplnený, podľa žalovanej je zmluva neplatná, v rozpore s dobrým mravom, je v nej hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami účastníkov. Aj dohoda o vyplnení blankozmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto neplatná. Nevzniklo preto pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky a žalobca nemá právo domáhať sa práva z nej. Namietla výšku úroku 0,25 % denne a taktiež namietla, že jej bolo doručené len tlačivo C na odpoveď bez samotného návrhu a príloh. Vo formulári C nie je možnosť namietat rozpor s predpismi na ochranu spotrebiteľa.

Žalobca s rozsudkom súdu prvého stupňa súhlasil a navrhol ho potvrdiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací odvolanie žalovanej prejednal bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že nie je dôvodné. Uviedol, že platnosť zmenky žalovaná v konaní nenamietla. Predmetom konania nebola zmluva o spotrebiteľskom úvere, ale žalobca uplatnil práva zo zmenky, ktorá je abstraktným právnym úkonom. Uzavrel preto, že súd prvého stupňa správne nevykonával dokazovanie smerom k zisťovaniu obsahu úverovej zmluvy. Keďže predmetom konania nie sú nároky spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy, nebol dôvod posudzovať platnosť tejto zmluvy a skúmať, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Uzavrel, že kauzálné námietky nie je možné prihliadať, pretože tie by mohli byť vznesené iba za predpokladu, že súčasný majiteľ zmenky - žalobca, pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu žalovanej ako dlžníka zo zmenky. Žalobca kauzálnu úverovú zmluvu so žalovanou neuzatváral a preto nie je možné jeho konanie považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. K námietke vznesenej proti 0,25 % úroku denne odvolací súd uviedol, že pri zmenke splatnej pri predložení ZZŠ umožňuje, aby vystaviteľ zmenkovú sumu úročil popri zákonom úroku 6 % ročne aj ďalším úrokom. Sám dlžník vystavil zmenku, v ktorej pri vystavení uviedol výšku zmenkového úroku 0,25 % denne, preto sa dobrovoľne zaviazal pre prípad nesplnenia svojej povinnosti splatiť zmenkovú istinu pri predložení majiteľovi zmenky, aj výšku zmenkových úrokov 0,25 % denne. Ak mala byť zmenka vyplnená inak, teda ak bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, mala žalovaná preukázať obsah vyplňovacieho práva. Tá však bola v prvostupňovom konaní pasívna. Pokiaľ sa domáha ochrany spotrebiteľského práva, tak odvolací súd poukázal na skutočnosť, že zmenku vystavila ako podnikateľka a identifikovala sa miestom podnikania, aj IČO. Skonštatoval však, že zo samotnej zmenky nie je možné určiť, či záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi subjektmi zmenky je, či nie je vzťahom podnikateľským, rovnako však nie je možné určiť, že ide o vzťah spotrebiteľský. K

námietke žalovanej k nedoručeniu návrhu s prílohami odvolací súd uviedol, že zo spisu vyplýva, že žalovanej bol spolu s tlačivom C doručený aj návrh na začatie konania, zmenka, poučenie a uznesenie sp. zn. 41Ncb/710/2013 zo dňa 08. 08. 2013. Z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. K nepriznaniu náhrady trov konania uviedol, že zohľadnil, že išlo o skutkovo a právne totožnú vec ako v iných súdnych sporoch a podanie právneho žalobcu v odvolacom konaní malo charakter všeobecného formulárového vyjadrenia, a preto ho nebolo možné označiť za individualizované pre túto vec.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. V dovolaní namietla, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p., pretože súd jej mal ex offio poskytnúť ochranu ako spotrebiteľke. Súd mal nariadiť pojednávanie, aby mohla žalovaná predniesť vyjadrenie, nakoľko v formulári na odpoveď pre európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu - tlačivo C, nie je možnosť namietat' spotrebiteľský vzťah a rozpor s predpismi na ochranu spotrebiteľa. Namietla tiež, že súd vec nesprávne právne posúdil, pretože ju mal posúdiť podľa Občianskeho zákonníka, zákona č. 191/1950 Zb., zákona č. 258/2001 Z. z. a podľa právnych predpisov EÚ (Smernica rady č. 93/13/EHS, Smernica EP a Rady č. 2008/48/EHS, Smernica EP a Rady č. 2005/29/EHS). Zdôraznila, že celá zmluva o úvere je koncipovaná tak, že spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v prospech veriteľa. Staví spotrebiteľa úmyselne do pozície podnikateľa, a to len z dôvodu, aby mu bolo znemožnené domáhať sa ochrany svojich spotrebiteľských práv. Zmluva sa prieči dobrým mravom, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť, z tohto dôvodu nemohlo žalobcovi (resp. pôvodnému veriteľovi, spoločnosti POHOTOVOŠŤ s. r. o. ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky podľa čl. 17 VPPU, z čoho logicky vyplýva, že ak aj zmenka bola vyplnená (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe neúspešne domáhať akýchkoľvek práv. (Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 06. 05. 2008, sp. zn. 4Obo/161/2007, nebolo so spotrebiteľom individuálne dojednané) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a z toho dôvodu je neplatná, (znenie ust. § 53 ods. 4 písm. k/ OZ) a znenia ust. § 53 ods. 4 písm. l/ OZ). Vzhľadom na vyššie uvedené nemohlo vzniknúť pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky a preto ani navrhovateľ nebol oprávnený domáhať sa akéhokoľvek plnenia. Žiadala dovolací súd, aby rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimčnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním žalovanej je napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovanej nie je prípustné podľa § 238 O. s. p.

S prihliadnutím na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Žalovaná vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. nenamietala a Najvyšší súd Slovenskej republiky existenciu vady podľa § 237 písm. a/ až e/ a g/ nezistil, no dospel k záveru, že v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/, na základe čoho možno taktiež vyvodiť prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Žalovaná aj existenciu tejto vady konania namietla v dovolaní.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola

daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 09. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 05. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 02. 1998).

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) tiež vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“

Občiansky súdny poriadok zakotvuje v § 157 ods. 2 požiadavku preskúmateľnosti rozhodnutia. V zmysle tohto zákonného ustanovenia súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Odôvodnenie rozsudku musí byť presvedčivé.

V posudzovanom prípade odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného konštatoval, že predmetom konania nebola zmluva o spotrebiteľskom úvere, ale žalobca uplatnil práva zo zmenky, ktorá je abstraktným právnym úkonom. Uzavrel preto, že predmetom konania nie sú nároky spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy a nebol dôvod posudzovať platnosť tejto zmluvy a skúmať, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že zmenku žalovaná vystavila ako podnikateľka a identifikovala sa miestom podnikania aj IČO-m. Skonštatoval však, že zo samotnej zmenky nie je možné určiť, či záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi subjektmi zmenky je, či nie je vzťahom podnikateľským, rovnako však nie je možné určiť, že ide o vzťah spotrebiteľský.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že na zásadnú námietku žalovanej danú v odvolacom konaní nedal odvolací súd jednoznačnú a zrozumiteľnú odpoveď, ktorá by vychádzala z vykonaných dôkazov. Sám odvolací súd konštatuje, že len zo zmenky nie je možné určiť, že nejde alebo ide o vzťah spotrebiteľský, pritom si k jednoznačnému záveru o tejto skutočnosti nezabezpečil tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, dôkazy.

Dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 03. 12. 2015 k výkladu § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

Zo stanoviska vyplýva, že celkom výnimočne sa v praxi môže vyskytnúť prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. V súlade s právnymi závermi vyjadrenými v rozhodnutiach EŠLP môže však o takýto výnimočný prípad ísť len vtedy, keď nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vykazuje znaky (až) vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ alebo vady „zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. Len v takomto výnimočnom prípade môže uvedená okolnosť zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo len takto charakterizovaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia môže intenzitou svojich právnych dôsledkov prekročiť rámec tzv. inej vady, v tomto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku neuvedenej.

Podľa § 79 ods. 4 O. s. p. v znení účinnom od 23. 12. 2015 ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo

zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

V predmetnej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by bol preukázaný opak vyššie uvedeného, teda, že by nárok z predmetnej zmenky vystavenej na žalovanú ako fyzickú osobu nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, a preto dovolací súd v čase jeho rozhodovania vychádzal z tohto nevyvráteného predpokladu. Tým, že odvolací súd (ani súd prvého stupňa) bez akýchkoľvek pochybností (sám odvolací súd v rozhodnutí uvádza, že len zo zmenky nie je možné vyvodiť záver o tom, či ide o podnikateľský alebo spotrebiteľský vzťah) nevyriešil základnú a zásadnú otázku pre rozhodnutie tejto veci a pre postup súdu v tomto konaní, hoci to žalovaná namietala, došlo k odňatiu práva konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Jednoznačné vyriešenie tejto základnej otázky má vážny význam pre rozhodnutie súdu vo veci samej, ako aj na postup súdu, pretože v konaní, kde na jednej strane vystupuje spotrebiteľ, koná súd o mnohých otázkach pre posúdenie veci ex offio, t. j. bez námietky dotknutého účastníka konania, prípadne je v inom rozsahu dôkazným bremenom zaťažený žalobca. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 93/2015 zo dňa 20. 10. 2015, uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 8/2015, podľa ktorého „I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offio povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Dovolací súd preto na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že odvolacie konanie, ako aj konanie pred súdom prvého stupňa, ako aj rozhodnutia v nich vyhlásené, sú zaťažené vadou, ktorá mala za následok odňatie možnosti žalovanej konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania žalovanej a zároveň aj jeho opodstatnenosť (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa má rovnaké vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd v zmysle § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. So zreteľom na zrušenie týchto rozhodnutí (z procesných dôvodov) nemohol pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti námietky žalovanej o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

V ďalšom konaní je právny názor dovolacieho súdu pre odvolací súd záväzný (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.